

Wat is er aan de hand

Per 1 januari 2024 treden de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) in werking. Tegelijkertijd treedt ook de Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022) in werking. Deze regelgeving heeft invloed op BRL SIKB 6000 en de onderliggende protocollen 6001, 6002 en 6003.

SIKB heeft deze documenten dan ook gewijzigd om aan te blijven sluiten op de wet- en regelgeving. Dit leidt tot een Wijzigingsblad bij de huidige versie 5.0 van BRL en protocollen en tot twee nieuwe protocollen 6005 en 6006.

Tegelijkertijd verschijnt op verzoek van de sector een nieuwe versie 6.0 van BRL SIKB 6000. Deze bevat – naast alle wijzigingen die in versie 5.0 plaatsvinden – een actualisatie van de (technische) inhoud en een grote herziening van de structuur en de eisen. Met deze nieuwe versie krijgt een aantal protocollen eveneens een nieuwe versie maar verdwijnt ook een aantal protocollen.

In deze factsheet worden de belangrijkste – procedurele – zaken ten aanzien van zowel de huidige als de nieuwe versie op een rijtje gezet. Voor de inhoud van de gewijzigde documenten wordt verwezen naar de voorpublicaties op <https://www.sikb.nl/bodembeheer/richtlijnen/brl-sikb-6000>.

Wettelijk kader en publiek en private eisen in de BRL

BRL SIKB 6000 beschrijft de eisen voor de werkzaamheid 'Milieukundige begeleiding van graven in de bodem, saneren van de bodem, grondwatersanering, ingrepen in de waterbodembodem en nazorg'. Deze werkzaamheid is in de Rbk 2022 aangewezen als werkzaamheid waarvoor een wettelijke erkenning nodig is om deze te mogen uitvoeren. Voor het verkrijgen van de erkenning moet een organisatie beschikken over een geldig certificaat conform BRL SIKB 6000 en één of meer van de protocollen.

Zowel de Rbk 2022 als het Bal stellen een aantal inhoudelijke eisen aan de werkzaamheden. Deze zijn verwerkt in de BRL SIKB 6000 en de protocollen. Naast deze wettelijke (publieke) eisen bevatten de documenten een aantal private eisen. Dit zijn veelal technisch-inhoudelijke eisen aan de uitvoering van de werkzaamheid. Ook bevat de BRL de (private) eisen aan het kwaliteitssysteem van de organisatie alsmede de eisen aan de certificering en de certificerende instelling.

Wijzigingen n.a.v. Rbk2022 en het Bal

Per 1 januari 2024 heeft SIKB de BRL en protocollen inhoudelijk aangepast op de nieuwe Rbk 2022 en het Bal. Omdat de reikwijdte van de erkenningsplicht rond milieukundige begeleiding wijzigt in Rbk2022 én omdat de werkzaamheden zelf wijzigen in het Bal, betekent het een forse ingreep, met als gevolg twee extra protocollen. Op hoofdlijnen betreft het:

- wijzigingen in de regelgeving (Bal en de aanwijzing van de werkzaamheid in de Rbk 2022) die samenhangen met de stelselwijziging naar de Omgevingswet. Belangrijke thema's zijn o.a.
- decentralisatie die bijvoorbeeld doorwerkt in de werkzaamheden 'grondwatersanering' en 'ingrepen in de waterbodembodem' en die leidt tot introductie van de mogelijkheid tot maatwerkvoorschriften en maatwerkregels, zoals voortkomend uit het Bal.
- Daaruit volgt vervolgens dat de erkenningsplichtige werkzaamheden juridisch gezien op andere wijze worden ingedeeld. Daarmee ontstaat er een onderscheid tussen werkzaamheden onder de Omgevingswet en werkzaamheden onder het overgangsrecht¹. Hierdoor ontstaan voor dezelfde type werkzaamheden twee protocollen: één voor uitvoering onder overgangsrecht en één voor uitvoering onder Omgevingswet;

¹ Onder overgangsrecht vallen in hoofdzaak werkzaamheden waarvoor reeds voor 31 december 2023 een (deel)saneringsplan of BUS-melding is ingediend, is beschikt of waarvoor een nazorgplan geldt. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar de site van [IPLO](https://www.iplo.nl).

- wijziging van een aantal termen en definities om te blijven aansluiten op de terminologie in wet- en regelgeving.
- de actualisatie van verwijzingen naar artikelen in wet- en regelgeving en diverse normen;

Alle wijzigingen zijn opgenomen in een Wijzigingsblad dat is vastgesteld op 2 november 2021. Dit aparte document is terug te vinden [op de site van SIKB](#) en vormt per 1 januari 2024 een onderdeel van de BRL SIKB 6000 versie 5.0 en protocollen 6001 en 6002 (beide toe te passen voor werkzaamheden onder overgangsrecht) en 6003 (toe te passen voor overgangsrecht en Omgevingswet). Daarnaast ontstaan twee nieuwe protocollen 6005 resp .6006, ieder versie 1.0, voor alleen toepassing onder Omgevingswet.

Voor de genoemde wijzigingen geldt géén overgangstermijn. Certificaathouders moeten hier per 1 januari 2024 aan voldoen, zodat er geen licht ontstaat tussen enerzijds de BRL en protocollen en anderzijds de wettelijke bepalingen die per 1 januari 2024 van kracht worden.

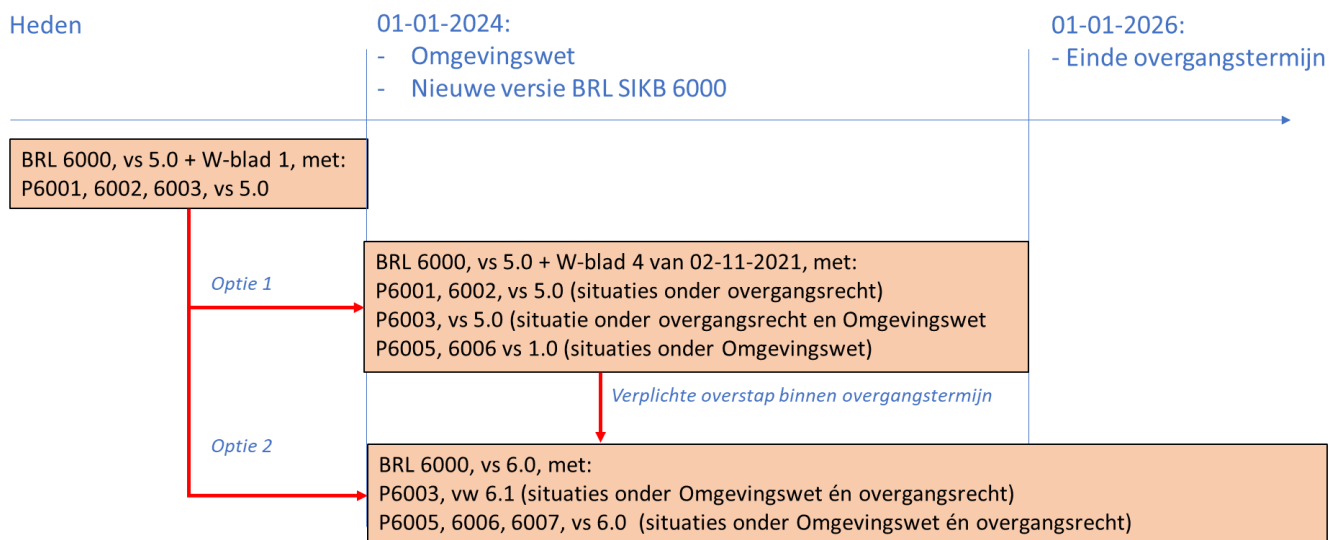
Beleidsrijke wijziging

Naast de wijzigingen die voortkomen uit de Rbk2022 en het Bal (met name de verschillende beschrijving van de erkende werkzaamheden en de verschillende eisen onder Omgevingswet en overgangsrecht), wenst de sector ook dat BRL en protocollen plaats bieden aan actuele ontwikkelingen uit de uitvoeringspraktijk en veranderende inzichten rond kwaliteit(sborging). Omdat het niet mogelijk was om dit in één keer te combineren met de versie voor de Omgevingswet / Rbk 2022, is er besloten tot een aparte 'beleidsrijke wijziging' van de BRL en de protocollen. De belangrijkste hoofdlijnen hiervan:

- aansturing en uitvoering van dezelfde type werkzaamheden onder overgangsrecht resp. Omgevingswet zijn ondergebracht in één protocol, zodat protocollen 6001 en 6002 vervallen;
- voor Milieukundige begeleiding van tijdelijke uitname is een apart protocol 6007 gemaakt, waardoor de bemensing van dit protocol beter kan plaatsvinden;
- per handeling waaraan eisen worden gesteld is aangegeven of deze onder overgangsrecht, Omgevingswet valt en welke functionaris (projectleider (PL) als milieukundige begeleider (MKB-er)) hier verantwoordelijk voor is. Daarmee is een stuk transparantie rond verantwoordelijkheden geïntroduceerd. Dit hangt mede samen met de expliciet gemaakte mandatering van handelingen aan een functionaris;
- de eisen rond inhuur en uitbesteding zijn vervallen, daarvoor in de plaats komt het delegeren van werkzaamheden in combinatie met een mandaat. Hierbij geldt dat een specifieke handeling maar twee keer gedelegeerd kan worden, gerekend vanaf de opdrachtgever / initiatiefnemer. Daarmee is het niet meer mogelijk om handelingen, inclusief de bijbehorende verantwoordelijkheden tot soms wel 5 keer door te delegeren;
- competenties van zowel de PL als de MKB-er zijn beter beschreven, tevens worden hiermee de mogelijkheden voor zij-instroom en doorstroom verhoogd;
- introductie van 'kritische momenten' in aanvulling op de bekende 'kritische werkzaamheden';
- voor ieder project geldt een MKB-plan. Dit is gericht op het voorkomen van ongewenste gebeurtenissen (risico's). Daarbij is onderscheid naar generieke risico's (die bij elk project spelen) en specifieke risico's (n.a.v. aard en omstandigheden van het project). De risico's leiden tot specifieke taken (voor PL of MKB-er). Voor veel repeterende projecten onder gelijke omstandigheden en voor dezelfde opdrachtgever zijn 'MKB-raamplannen' mogelijk.

Om dit alles mogelijk te maken komt er een nieuwe versie van zowel BRL SIKB 6000 met protocollen 6005, 6006 en 6007 (alle versie 6.0) en protocol 6003 (versie 6.1) met een overgangstermijn van 2 jaar.

De nieuwe versie mag toegepast worden vanaf 1 januari 2024 en moet toegepast worden vanaf 1 januari 2026. Per die datum wordt versie 5.0 (met alle bijbehorende protocollen) ingetrokken. Onderstaand worden versies en overgangstermijnen schematisch weergegeven.

Gevolgen certificaathouder

Omzetting certificaten en erkenningen

1. Certificaathouders met een certificaat voor versie 5.0 kunnen per 1 januari 2024 een aangepast certificaat aanvragen met daarop protocollen 6005 en 6006 (beide versie 1.0), zonder een extra audit te laten uitvoeren; Met het aangepaste certificaat kunnen erkende organisaties bij RWS-Bodem+ een aanvraag doen om protocollen 6005 en 6006 op hun erkenning op te laten nemen. Met deze erkenning kunnen certificaathouders dan milieukundige begeleiding onder Omgevingswet (protocol 6003, 6005 resp. 6006) uitvoeren dan wel onder overgangsrecht (protocol 6001, 6002 resp. 6003);
2. Bij de eerste reguliere audit na het verstrekken van het aangepaste certificaat beoordeelt de certificerende instelling of
 - a. er conform Wijzigingsblad van 2 november 2021 wordt gewerkt
 - b. het kwaliteitssysteem is aangepast op dit Wijzigingsblad.
 - c. of – voor activiteiten onder de Omgevingswet – gewerkt wordt conform protocol 6005 resp. 6006.
 Deze audit vindt plaats binnen de reguliere auditcyclus, er is geen aparte audit voor nodig;
3. Certificaathouders kunnen voor de bij hen geregistreerde MKB-ers voor protocol 6001 (resp. 6002) een registratie voor protocol 6005 (resp. 6006) aanvragen. Dit kan zonder een initiële beoordeling door de certificerende instelling van de betreffende MKB-ers. De MKB-ers zullen daarna in de reguliere auditcyclus gezien worden.
4. Certificaathouders met een certificaat voor versie 5.0 (al dan niet met het aangepaste certificaat) die een certificaat voor versie 6.0 willen behalen (uiterlijk voor 1 januari 2026) kunnen dit aanvragen bij hun certificerende instelling. Dit nieuwe certificaat moet uiterlijk 1 april 2025 behaald zijn om de werkzaamheid 'Milieukundige begeleiding van graven in de bodem, saneren van de bodem, grondwatersanering, ingrepen in de waterbodem en nazorg' te kunnen blijven uitvoeren;
5. De certificerende instelling voert een audit uit alvorens het certificaat voor versie 6.0 te verlenen. Deze audit wordt uitgevoerd als een opvolgingsaudit binnen de reguliere

auditcyclus, met daarin specifieke aandacht voor de aangepaste en nieuwe eisen zoals opgenomen in versie 6.0 en onderliggende protocollen.

Welke werkzaamheid met welk protocol

Activiteit of handeling binnen toepassingsgebied BRL SIKB 6000	Erkenningsplicht conform Bbk	Eisen in Protocol ²⁾	Processturing / verificatie
SITUATIE ONDER OMGEVINGSWET			
MKB van graven in de bodem met grondverzet met een volume minder dan of gelijk aan 25 m³ (ongeacht de kwaliteit en eventueel op basis van decentrale regels) ¹	Geen	6005 vs1.0 of 6005 vs6.0 of 6007 vs6.0	Processturing
MKB van graven in de bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan interventiewaarde met grondverzet met een volume meer dan 25 m³ (op basis van Rijksregels uit het Bal) ¹	Geen	6005 vs1.0 of 6005 vs6.0	Processturing
MKB van graven in de bodem met een kwaliteit boven interventiewaarde met grondverzet met een volume meer dan 25 m³ en afvoer van grond (op basis van Rijksregels uit het Bal)	Wel	6005 vs1.0 of 6005 vs6.0	Processturing
MKB van tijdelijke uitname (graven in de bodem met een kwaliteit boven interventiewaarde met grondverzet met een volume meer dan 25 m³ zonder afvoer van grond) (op basis van Rijksregels uit het Bal)	Wel	6005 vs1.0 of 6005 vs6.0 of 6007 vs6.0	Processturing
MKB van saneren van de bodem exclusief in situ technieken (op basis van Rijksregels uit het Bal)	Wel	6005 vs1.0 of 6005 vs6.0	Processturing en verificatie
MKB van saneren van de bodem met in situ technieken (op basis van Rijksregels uit het Bal, aangevuld met maatwerkregels/-voorschriften)	Wel	6006 vs1.0 of 6006 vs6.0	Processturing en verificatie
MKB van een grondwatersanering (al dan niet met in situ technieken) (op basis van decentrale regels uit de omgevingsverordening en/of het omgevingsplan of op basis van een omgevingsvergunning)	Wel	6006 vs1.0 of 6006 vs6.0	Processturing en verificatie
MKB van een ingreep zijnde een baggerwerk of onderhoudswerk in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam die niet is ingedeeld in de bodemkwaliteits-klasse sterk verontreinigd en / of waarvan de omvang minder bedraagt dan 1000 m³ (op basis van de waterschapsverordening, omgevingsvergunning of maatwerkvoorschriften) ¹	Geen	6003 vs 5.0 of 6003 vs 6.1	Processturing
MKB van een ingreep zijnde een baggerwerk of onderhoudswerk met een omvang van tenminste 1000 m³, in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam die is ingedeeld in de bodemkwaliteitsklasse sterk verontreinigd (op basis van Bijlage C van de Regeling bodemkwaliteit 2021 categorie 11)	Wel	6003 vs 5.0 of 6003 vs 6.1	Processturing
MKB van saneren van bodem in het kader van herstel van de bodemkwaliteit zoals bedoeld in artikel 5.6 van het Besluit activiteiten leefomgeving, op basis van de zorgplicht of naar aanleiding van een ongewoon voorval (op basis van de Omgevingswet, Bal of decentrale regelgeving)	Wel	Situationeel	Processturing en verificatie
<p>1) Betreft een facultatieve toepassing van het protocol op initiatief van en na overeenkomst tussen de opdrachtgever en de certificaathouder. Er is geen sprake van een erkenningsplicht</p> <p>2) Protocollen met versienummer 1.0 of 5.0 behoren bij BRL SIKB 6000, versie 5.0. Protocollen met versienummer 6.0 of 6.1 behoren bij BRL SIKB 6000 versie 6.0</p>			

Activiteit of handeling binnen toepassingsgebied BRL SIKB 6000	Erkenningsplicht conform Bbk	Eisen in Protocol ²⁾	Processturing / verificatie
SITUATIE IN OVERGANGSRECHT			
MKB van sanering van de landbodem met conventionele technieken (op basis van een goedgekeurd saneringsplan of Rijksregels uit het Bus)	Wel	6001 vs 5.0 of 6005 vs 6.0	Processturing en verificatie
MKB van sanering van de landbodem met in situ technieken (op basis van een goedgekeurd saneringsplan of Rijksregels uit het Bus)	Wel	6002 vs 5.0 of 6006 vs 6.0	Processturing en verificatie
MKB van sanering van grondwater (op basis van een goedgekeurd saneringsplan)	Wel	6001 vs 5.0 of 6006 vs 6.0	Processturing en verificatie
MKB van sanering van de waterbodem (op basis van een goedgekeurd saneringsplan); overgangsrecht Waterwet (Wbb)	Wel	6003 vs 5.0 of 6003 vs 6.1	Processturing en verificatie
MKB van ingrepen in de waterbodem met een kwaliteit boven interventiewaarde en een volume van minder dan 1.000 m³ (afrondding onder oud recht op grond van de Waterwet)	Geen	6003 vs 5.0 of 6003 vs 6.1	Processturing
MKB van ingrepen in de waterbodem met een kwaliteit boven interventiewaarde en een volume van tenminste 1.000 m³ (afrondding onder oud recht op grond van de Waterwet)	Wel	6003 vs 5.0 of 6003 vs 6.1	Processturing
MKB van tijdelijk uitplaatsen van grond (op basis van algemene regels uit het Bus, categorie tijdelijk uitplaatsen)	Wel	6001 vs 5.0 of 6005 vs 6.0 of 6007 vs 6.0	Processturing

Toekomstige ontwikkelingen

BRL SIKB 6000 en onderliggende protocollen zijn gebaseerd op drie pijlers: de stand der techniek, inzichten rond kwaliteit en wettelijke bepalingen. Al deze pijlers blijven zich ontwikkelen. Verwacht mag worden dat daarmee ook BRL SIKB 6000 en onderliggende protocollen zich blijven ontwikkelen. Dat betekent dat ook na 1 januari 2024 nieuwe versies en wijzigingsbladen zullen blijven ontstaan.

Meer informatie

- www.sikb.nl
- <https://www.sikb.nl/bodembeheer/richtlijnen/brl-sikb-6000>

Disclaimer

Ondanks alle zorgvuldigheid waarmee deze factsheet tot stand is gekomen kan het onjuistheden bevatten of tot onjuiste conclusies leiden. SIKB is nimmer aansprakelijk voor enige vorm van schade die voortvloeit uit deze factsheet dan wel uit de toepassing van deze factsheet.